

det kan jo ikke hjælpe, at Arbejderne kunde ønske at opretholde de Forhold. Udviklingen har forandret dem, idet Arbejdsgiverne selvfølgelig ikke vilde lade Arbejderne være ene om at have Organisationer, men have oprettet stærke Organisationer, der kræve deres Indflydelse.

Der har jo været en Ret og er endnu en Ret til Arbejdsstandsning, idet der er Ret for Arbejderne til at strejke og for Arbejdsgiverne til Lockout. Det Lovforslag om en Voldgiftsrets Oprettelse, som her foreligger, har jo ingen Indflydelse paa denne Ret, og det er heller ikke Lovforslagets Opgave. Jeg gør opmærksom paa, at man ikke altid har haft Ret til at strejke; man kan godt sige, at indtil den moderne Arbejderbevægelse rejste Hovedet herhjemme, kendte vi meget lidt til Strejker. Naar man i Nyrops „Lavenes Historie“ læser en Beretning om Strejker, faar man oplyst, at der i Midten af det forrige Aarhundrede, i 1734, udstedtes et Reglement mod Strejker, der for Opfordring til Deltagelse i Strejker fastsatte Straf af Fængsel, Rasphus, Arbejde i Fængsel og under graverende Forhold oven i Købet Livsstraf. Dette Reglement kommer dog ikke til Anvendelse før i Slutningen af det 18de Aarhundrede, nemlig i 1794. Under en Sømandsstrejke, der fandt Sted i det nævnte Aar, blev der idømt halvandet hundrede Tømrersvende 4 Maaneders haardt Arbejde i Jern. Den daværende Konge benaadede imidlertid de paagældende og sendte dem til Lübeck, hvor de vare hjemmehørende. Forordningen af 21. Marts 1800 fastsætter for 1—2 Aars Forbedringshus for at overlægge og aftale Strejker, men Straffen kunde stige til 6 Aars Tugthus. De ærede Medlemmer maa nu lægge Mærke til, at der til Gengæld ogsaa var fastsat Straf for de Mestre, som bojkottede Svende, og hvis adskillige — eller lad os sige enkelte af de Mestre, som leve nu og paa en eller anden Maade spille en Rolle i Erhvervslivet særlig ved de bekendte saakaldte „sorte Lister“ — ogsaa den Slags sorte Lister, der til Udlandet have Paategningen: „Til Gentjente beredt“ — hvis som sagt saadanne Mestre havde levet den Gang, kunde de ifølge den nævnte Forordning have faaet adskillige Aars Tugthus eller maaske endnu mere. 1832 udstrækkes Forordningen ogsaa til at gælde Provinserne. Omkring 1848 ændres det samfundsmæssige og sociale Syn paa Forholdene. Da Murerstrejken brød ud i 1851, truede Mestrene ganske vist med den gamle Forordning af

1800, og til en Begyndelse arresteredes tre Svende, men der protesteredes stærkt, alle Aviserne talte den Gang Murersvendenes Sag, og i Folketinget rejste Tscherning Sagen ved en Interpellation. Selv Murerlavet fandt det uklogt at opretholde den bestaaende Forordning af 1800, og denne Sag indvirkede saaledes paa den offentlige Mening, at selv Øvrigheden maatte give efter.

Siden vi fik Grundloven og Loven om Næringsfrihed, har der, som jeg før sagde, været Ret til Arbejdsstandsning fra begge Sider. Efterhaanden som Organisationerne have udviklet sig, er det blevet almindeligt, at der ved Forhandling mellem Parterne, gerne Hovedbestyrelsen og de bestaaende Hovedorganisationer, træffes Aftale om Arbejdspriserne, Arbejdstiden, kort sagt om Arbejdsforholdene i Faget. Om saadanne Overenskomster har der været og kan der naturligvis altid blive Disput og Strid. Nu er det jo saaledes, at en Del Fag har Regler for, hvorledes en saadan Strid skal ordnes, men ikke alle have det, og det har derfor været Fællesrepræsentationen magtpaaliggende at udarbejde et Forslag til Mønsterregler til Bilæggelse af Fagstridigheder. Der foreligger ganske vist ikke noget egentligt Forslag derom, men man er i Fællesudvalget enedes om at henstille til Hovedorganisationerne at acceptere et saadant Forslag til Mønsterregler, som efter min Mening ogsaa i alt væsentligt vil blive vedtaget af Arbejdernes Organisationer, vistnok ogsaa af Arbejdsgivernes, særlig i de Fag, hvor de ikke have noget bedre. Det er naturligvis en Forudsætning, naar man indgaar en saadan Overenskomst, at den skal overholdes. Naar der har været Stridigheder, har man jo fra begge Sider beskyldt hinanden for Brud paa Overenskomsten. Snart har det været fra den ene Side, snart fra den anden Side; naar Arbejderne have skullet give Forklaring om et Brud paa en Overenskomst, ja, saa have Arbejdsgiverne faaet Skylden og omvendt. For dem, som ikke staa Sagerne meget nær og ere inde i Forholdene, er det næsten umuligt, selv om de ellers interessere sig for offentlige Sager, at komme til Forstaaelse af, hvad der er Ret og hvad der ikke er Ret. Og saa under Hensyn hertil er det heldigt, at de her foreslaaede Mønsterregler ville bidrage til at skabe mere ensartede Forhold for Behandlingen af saadanne Stridigheder.

At vi Socialdemokrater i det hele taget